

RTU studiju kurss "Kursu bloks "Dzirdes traucējumi": Izglītības procesa nodrošināšana bērniem ar dzirdes traucējumiem"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0646
Nosaukums	Kursu bloks "Dzirdes traucējumi": Izglītības procesa nodrošināšana bērniem ar dzirdes traucējumiem
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Kristiāna Pauniņa - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā studentiem tiek dota iespēja iepazīties ar iekļaujošas izglītības vides veidošanas principiem izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem, mācību metodēm un pieejām, mācību procesa un valodas apguves specifiku izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem: runas uztveres un valodas attīstīšanas metodiku, mācību materiālu pielāgošanu un sagatavošanu izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem, vieglās valodas principiem, komunikācijas prasmju pilnveidošanas iespējām. Kursā tiek aplūkotas izglītojamo ar dzirdes un kompleksiem traucējumiem apmācības īpatnības un problēmas.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Iepazīstināt studentus ar nepieciešamo mācību procesa nodrošinājumu, pamatojoties uz dzirdes traucējumu izraisītajām specifiskajām vajadzībām. Uzdevumi: Sniegt zināšanas par izglītojamo ar dzirdes traucējumiem un kompleksiem traucējumiem specifiku mācību procesā un ar to saistītām grūtībām un problēmām; skaidrot runas uztveres un valodas attīstīšanas metodiku, attīstīt prasmes mācību materiālu pielāgošanā un sagatavošanā izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs "Iekļaujošas izglītības vides veidošana izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem": normatīvā regulējuma izpēte, atbalsta mācību procesā nodrošinājuma praktiska izziņāšana, iekļaujošas speciālās izglītības vides novērošana, modelēšana (grupu darba rezultātu prezentācija). Patstāvīgais darbs "Bimodāli bilingvālās izglītības modelis manā skolā": izglītības pieeju un mācību metožu izziņāšana (tūrā skaņu metode, Totālās komunikācijas metode, Valoda komunikatīvajā aspektā, Bimodāli bilingvālā pieeja), nedzirdīgo kultūras un identitātes veidošanās aspektu izziņāšana, iekļaujošas organizācijas kultūras aspektu izziņāšana, Bimodāli – bilingvālās pieejas īstenošanas studenta darba vidē modeļa izveide (individuāla patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Patstāvīgais darbs "Mācību materiālu veidošana vieglajā valodā": vieglās valodas principu izziņāšana, praktisku piemēru un mācību materiālu izveide vieglajā valodā (individuāla patstāvīgā darba rezultātu prezentācija). Projekta darbs "Mācību stundas modelis izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem": mācību procesa izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem un valodas apguves specifikas izziņāšana, pēc valodu, STEM priekšmetu, sociālo zinātņu, mākslu mācību priekšmetu stundu praktiskas vērošanas, izstrādāt mācību stundas/ nodarbības daļu, vadīt nedzirdīgiem izglītojamajiem/ pedagogiem (praktiska nodarbības vadīšana).

Literatūra	<p>1. Blumentāle, I., Kalēja, I., Klatenberga, I., Kuške, S., Vabale, A. (2014). Rokasgrāmata runas, valodas un dzirdes attīstībā un traucējumu izziņāšanā. 1.daļa. Rīga.</p> <p>2. Želve, I., Rozenfelde, M., Kondrova, A., Tereško, A., Strazdiņa, U. (2013). Metodiskais materiāls pedagogiem darbam ar bērniem, kuriem ir kohleārais implants. Rīga: VISC.</p> <p>3. Informācija visiem. Eiropas standarti viegli lasāmas un saprotamas informācijas veidošanai, ES, 2015</p> <p>4. Jann, P. A. (2001). Methoden der Sprachvermittlung beim gehörlosen Kind: Zur Grundlegung einer systematischen Spracherwerbsforschung. Heidelberg: Universitätsverlag Winter GmbH.</p> <p>5. Miltiņa, I. (2008). Skolotāja logopēda darba mape. Rīga: RaKa.</p> <p>6. Zaiceva, I. (2013). Zīmju un verbālās valodas bilingvālā mācību metode bērniem ar dzirdes traucējumiem, promocijas darbs. Rēzekne: Rēzeknes Augstskola</p> <p>7. Zīmju valodas vārdnīca, https://www.spreadthesign.com/lv.lv/search/</p> <p>8. «Creating Bimodal Bilingual - Good Practice in Schools in Europe», University of Vienna, Austria, 2016</p> <p>9. Viegļās valodas vadlīnijas, https://www.mk.gov.lv/lv/media/21403/download?attachment</p> <p>Izdevumi vieglajā valodā: https://neredzigobiblioteka.lv/wp-content/uploads/2022/11/72h-izdevums-vieglaja-valoda-papildinats.pdf https://neredzigobiblioteka.lv/wp-content/uploads/2023/01/Eza-kazocins.pdf https://neredzigobiblioteka.lv/wp-content/uploads/2023/01/velnini.pdf https://neredzigobiblioteka.lv/wp-content/uploads/2023/05/Jonotans_makets_ar_ISBN.pdf https://neredzigobiblioteka.lv/noveles-gramata-vieglaja-valoda/</p> <p>Vieglās valodas aģentūra: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2020/05/PUPA2020-3.pdf https://ej.uz/viegli_lasit https://maciunmacies.valoda.lv/vieglaja-valoda https://mape.skola2030.lv/blog/macibu-lidzekli-vieglaja-valoda https://epale.ec.europa.eu/lv/content/par-viegljo-valodu-jauns-rakstu-krajums</p> <p>Metodiskie materiāli darbam ar bērniem ar dzirdes traucējumiem: https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/esfpr/VISC%204.2%20-%20metod%20mater%20pedagogiem%20-%20berni%20ar%20kohlearo%20implantu.pdf http://specialaispedagogs.lv/metodiskie-materiali/ https://digiklase.lv/uploads/resource_assets/1252/failu-augsuplade_1646818823.VISC%204.4%20-%20kartes%20vecakiem%20-%20berni%20ar%20kohlearo%20implantu.pdf</p>
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par bērna runas attīstību un bērna attīstības fizioloģiju.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakts stundas	Patstāv. darbs	Kontakts stundas	Patstāv. darbs
1. Iekļaujošas izglītības vides veidošana izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem: normatīvais regulējums, izglītojamo ar dzirdes traucējumiem vajadzību un atbalsta mācību procesā nodrošinājuma praktiska izziņāšana.	16	20	6	30
2. Mācību metodes un pieejas: tīrā skaņu metode, Totālās komunikācijas metode, Valoda komunikatīvajā aspektā, Bimodāli bilingvālā pieeja, nedzirdīgo kultūras un identitātes veidošanās aspektu izziņāšana, iekļaujošas organizācijas kultūras aspektu izziņāšana, mācību procesa un valodas apguves specifika izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem. Bimodāli – bilingvālās pieejas īstenošanas studenta darba vidē modeļa izveide.	16	20	6	30
3. Viegļās valodas principu izziņāšana, praktisku piemēru un mācību materiālu izveide vieglajā valodā.	16	20	6	30
4. Valodu, STEM mācību priekšmetu, sociālo zinātņu un mākslu jomas mācību priekšmetu praktiskā metodika izglītojamā ar dzirdes traucējumiem valodas apguves un attīstības aspektā.	18	36	6	48
Kopā:	66	96	24	138

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studējošais pārzina iekļaujošas izglītības vides veidošanas nosacījumus izglītojamo ar dzirdes traucējumiem mācību procesā; - studējošais pārzina izglītojamo ar dzirdes traucējumiem apmācības metodes un nosacījumus; - studējošais pārzina izglītojamo ar dzirdes traucējumiem runas uztveres un valodas attīstības likumsakarības; - studējošais pārzina izglītojamo ar dzirdes traucējumiem valodas mācīšanas metodiku. 	<p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar LR Ministru kabineta 13.06.2023. noteikumiem Nr.305, summējot pozitīvos vērtējumus, ievērojot šādus kritērijus: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p>Patstāvīgais darbs: Iekļaujošas izglītības vides veidošana izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Bimodāli bilingvālās izglītības modelis manā skolā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Mācību materiālu veidošana vieglajā valodā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Projekta darbs: Mācību stundas modelis izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (praktiska nodarbības vadīšana).</p> <p>Eksāmens: teorētiskās zināšanas.</p>

<p>PRASMES:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prast noteikt izglītojamā ar dzirdes traucējumiem spējām atbilstošu apmācības metodi; - prast sistemātiski plānot izglītojamā ar dzirdes traucējumiem runas uztveres un valodas attīstīšanas procesu; - prast pielāgot un sagatavot mācību materiālu izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem; - prast modelēt mācību vidi un mācību stundu atbilstoši izglītojamo ar dzirdes traucējumiem vajadzībām. 	<p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar LR Ministru kabineta 13.06.2023. noteikumiem Nr.305, summējot pozitīvos vērtējumus, ievērojot šādus kritērijus: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p>Patstāvīgais darbs: Iekļaujošas izglītības vides veidošana izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Bimodāli bilingvālās izglītības modelis manā skolā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Mācību materiālu veidošana vieglajā valodā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Projekta darbs: Mācību stundas modelis izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (praktiska nodarbības vadīšana).</p> <p>Eksāmens: teorētiskās zināšanas.</p>
<p>KOMPETENCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - būs kompetents pielāgot mācību vidi izglītojamā ar dzirdes traucējumiem vajadzībām; - spēja vadīt runas uztveres un valodas attīstīšanas nodarbības izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem; - spēja izvērtēt izglītojamā runas uztveres un valodas attīstības prasmes; - spēja analizēt savu izvēlēto metožu atbilstību izglītojamajam, videi un situācijai. 	<p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar LR Ministru kabineta 13.06.2023. noteikumiem Nr.305, summējot pozitīvos vērtējumus, ievērojot šādus kritērijus: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p>Patstāvīgais darbs: Iekļaujošas izglītības vides veidošana izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Bimodāli bilingvālās izglītības modelis manā skolā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Patstāvīgais darbs: Mācību materiālu veidošana vieglajā valodā (patstāvīgā darba rezultātu prezentācija).</p> <p>Projekta darbs: Mācību stundas modelis izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem (praktiska nodarbības vadīšana).</p> <p>Eksāmens: teorētiskās zināšanas.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Individuāli/ grupu patstāvīgie darbi	30
Projekta darbs/ prezentācija	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	33.0	33.0	0.0		*	